

Sygn. akt III Ca 1692/13

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Hadryś

Sędziowie: SO Danuta Morys - Woźniak

SR (del.) Roman Troll (spr.)

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2014 r. na rozprawie sprawy

z wniosku K. B.

z udziałem R. B.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wnioskodawczyni i uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt I Ns 1630/11

postanawia:

1. z apelacji uczestnika postępowania zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

a) w punkcie 1 litera g podwyższyć ustaloną tam kwotę do 162.615,79 zł (sto sześćdziesiąt dwa tysiące sześćset piętnaście złotych i 79/100);

b) w punkcie 2 ustalić, że wnioskodawczyni K. B. poczyniła nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 769,70 zł (siedemset sześćdziesiąt dziewięć złotych i 70/100);

c) w punkcie 4 zasądzić od uczestnika postępowania R. B. na rzecz wnioskodawczyni K. B. kwotę 221.398,52 zł (dwieście dwadzieścia jeden tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt osiem złotych i 52/100) tytułem wyrównania udziałów, płatną jednorazowo w terminie do 5 czerwca 2014 r.;

2. oddalić apelację uczestnika postępowania w pozostałym zakresie;

3. oddalić apelację wnioskodawczyni;

4. znieść wzajemnie koszty postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Roman Troll SSO Krystyna Hadryś SSO Danuta Morys - Woźniak

Sygn. akt III Ca 1692/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni K. B. złożyła w Sądzie Rejonowym w Gliwicach wniosek o podział majątku wspólnego jej i uczestnika postępowania R. B. i domagała się przyznania jej na wyłączną własność prawa własności do lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...) wraz z wyposażeniem i sprzętem AGD, wynagrodzenia wnioskodawczyni netto od listopada 2004 do stycznia 2008, 4 polis ubezpieczeniowych, a celem wyrównania udziałów wniosła o zasądzenie od uczestnika postępowania kwoty 287 091 zł w terminie 1 miesiąca od daty prawomocności orzeczenia. W uzasadnieniu podała, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 19.12.2007r w sprawie sygn akt I RC 327/06 orzeczono separację stron, a w trakcie trwania związku małżeńskiego w dniu 02.12.1998 r. małżonkowie nabyli prawo własności lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ulicy (...) za kwotę 100 000 zł, część środków pochodziła z jej majątku odrębnego, część z majątku uczestnika a część z majątku wspólnego, ponadto nabyli także udziały w spółce (...) (9 udziałów), za które w chwili ich umorzenia w 2007r uczestnikowi wypłacono kwotę 309.934 zł. Według wnioskodawczyni w momencie założenia spółki uczestnik objął 3 udziały za środki finansowe stanowiące majątek odrębny wnioskodawczyni, gdyż pochodziły z darowizny poczynionej na jej rzecz przez jej rodziców, pozostałe 2 udziały uczestnik nabył z kolei ze środków stanowiących darowiznę dokonaną przez rodziców uczestnika na jego rzecz. W ocenie wnioskodawcy jedynie 4 udziały w spółce zostały nabyte z majątku wspólnego stron. Wnioskodawczyni ponadto stwierdziła, że uczestnik bez jej wiedzy przelał na swój odrębny rachunek bankowy dywidendy za lata 2004 i 2005 w wysokości 55 295 zł. W okresie od kwietnia 2005 r. do października 2006 r. uczestnik otrzymał łącznie wynagrodzenie w kwocie 167 653 zł natomiast od listopada 2006 r. do stycznia 2008 r. otrzymał szacunkowo wynagrodzenie w kwocie 195 000 zł. W analogicznym okresie czasu wnioskodawczyni osiągnęła wynagrodzenie w kwocie 165 440 zł. W trakcie trwania małżeństwa zarówno wnioskodawca jak i uczestnik zawarli umowę ubezpieczenia na życie w Towarzystwie (...) i aktualna wartość szacunkowa polisy według wnioskodawcy wynosi odnośnie polisy wnioskodawcy 54 315 zł, zaś uczestnika 82 558 zł. Wyprowadzając się ze wspólnego mieszkania uczestnik zabrał sprzęt sportowy i serwis porcelanowy. Według wnioskodawczyni uczestnik w trakcie trwania małżeństwa przelał na swój osobisty rachunek kwotę 13 000 zł. Ponadto wnioskodawczyni domagała się od uczestnika zapłaty kwoty 6 780 zł jako 36% kosztów utrzymania wspólnej nieruchomości do kwietnia 2008 r. albowiem uczestnik jako współwłaściciel nieruchomości powinien partycypować w kosztach jej utrzymania. Do wysokości udziału jaki posiada.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania R. B. przedstawił swoje stanowisko wskazując, że niezasadnym jest, aby w sprawie o podział majątku wspólnego rozliczać kwoty stanowiące wynagrodzenie za prace wnioskodawcy i uczestnika oraz pobrane dywidendy za lata wskazane we wniosku albowiem wynagrodzenia te zostały zużyte do momentu uprawomocnienia się orzeczenia orzekającego separację. W ocenie uczestnika nie stanowi też składnika majątku wspólnego polisa ubezpieczeniowa stron, sprzęt sportowy to majątek odrębny uczestnika zaś przelewy dokonywane w latach 2004 i 2005 nie mogą być rozliczane, albowiem jakiegokolwiek decyzje finansowe wnioskodawcy też nie podlegają rozliczaniu w czasie trwania wspólności majątkowej gospodarczej. Uczestnik zakwestionował jednocześnie wartość wspólnego lokalu mieszkalnego uznając, że ma ono wartość 360 000 zł oraz sposób nabycia tej nieruchomości. Według uczestnika w maju 1988 r. strony otrzymały przydział lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ulicy (...) na warunkach lokatorskiego prawa do lokalu. Połowa wkładu do spółdzielni została zapłacona wspólnie przez strony zaś pozostała połowa stanowiła darowiznę ojca uczestnika na jego rzecz. W tej sytuacji stanowiące majątek wspólny prawo własności do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu przy ulicy (...) w połowie stanowiło majątek wspólny, a w drugiej połowie majątek odrębny uczestnika. Uczestnik przyznał, że strony nabywając lokal przy ulicy dzierżona cenę lokalu pokryły pieniędzmi uzyskanymi ze sprzedaży lokalu przy ulicy (...) – 60 000 zł, zaś pozostała kwota – 40 000 zł pochodziła ze spadku otrzymanego przez wnioskodawcę po jej rodzicach. Uczestnik nie kwestionował jako składników majątku wspólnego wyposażenie mieszkania i sprzęt AGD, podał jednak inną wartość samochodu N.. Odnośnie sprzętu sportowego i serwisu porcelanowego uczestnik przyznał, że przedmioty te są w jego posiadaniu lecz nadmienił jednocześnie, że do dyspozycji wnioskodawczyni są rzeczy rodzajowo pokrewne o podobnej lub wyższej wartości takie jak 2 rowery, 3 śpiwory, 3 materace, namiot 4 – osobowy, komplet kryształowych kieliszków i szklanek na 12 osób oraz naczynia. W ocenie uczestnika ubezpieczenie na życie nie jest składnikiem majątku albowiem właściciel polisy nie może dysponować kwotą podana w umowie ubezpieczenia i kwota zostaje wypłacona dopiero po spełnieniu się warunków w niej zawartych to jest po śmierci ubezpieczonego. Ponadto 6 z 9 udziałów w spółce (...) stanowi majątek odrębny uczestnika, albowiem zostały zakupione z darowizny uczynionych

wyłącznie na jego rzecz przez jego ojca i ojca wnioskodawczynie. Uczestnik zgodził się na podział, w wyniku którego wnioskodawczynie otrzymałaby własność lokalu z wyposażeniem, a uczestnik serwis porcelanowy i samochód N. z rozdzieleniem pomiędzy stronami 1/3 wartości udziałów. Jednocześnie uwzględniając składniki stanowiące jego majątek odrębny wnioskodawczynie powinna zapłacić na rzecz uczestnika kwotę 109 000 zł.

W piśmie procesowym z dnia 12 stycznia 2009 r. wnioskodawczynie podtrzymała swój pierwotny wniosek i zaprzeczyła, by uczestnik kwotę 10 000,00 starych złotych wpłaconą do spółdzielni z tytułu przekształcenia prawa do lokalu z lokatorskiego na własnościowy pochodziła z darowizny poczynionej przez ojca uczestnika na jego rzecz. Jednocześnie zakwestionowała pogląd uczestnika odnośnie dat i źródeł finansowania nabycia udziałów w spółce (...) stwierdzając, że 3 udziały zostały nabyte ze środków z jej majątku odrębnego, 4 z majątku wspólnego, a jedynie 2 udziały z majątku odrębnego uczestnika. Na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę w dniu 23 sierpnia 2010 r. wnioskodawczynie wniosła o nierozliczanie ruchomości, zaś uczestnik zaproponował by każdy z uczestników zatrzymał te ruchomości, w których posiadaniu się aktualnie znajduje.

W dniu 30 grudnia 2010 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach wydał postanowienie, w którym ustalił skład majątku wspólnego K. B. i R. B. i podał wartości poszczególnych składników, ustalił że środki pieniężne przeznaczone na zakup i remont lokalu opisanego w wyroku stanowił w 60% nakład z majątku osobistego K. B. na majątek wspólny, a w 10 % nakład z majątku osobistego R. B. na majątek wspólny, a pozostałe 30% pochodziły z majątku wspólnego, ustalił wartość nakładu wnioskodawcy z majątku wspólnego na majątek wspólny i wreszcie dokonał podziału majątku wspólnego zobowiązując uczestnika do spłaty na rzecz wnioskodawcy kwoty 210 687 zł płatne jednorazowo w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia płatności. Jednocześnie sąd orzekł o umorzeniu postępowania odnośnie podziału wchodzących w skład majątku wspólnego ruchomości i ustalił koszty postępowania uznając je za uiszczone. Powyższe postanowienie zaskarżył uczestnik wnosząc w ustawowym terminie apelację. W wyniku jej rozpoznanej Sąd Okręgowy w Gliwicach dniu 24 maja 2011 r. w sprawie o sygn. akt III Ca 468/11 wydał postanowienie, w którym uchylił zaskarżone postanowienie w punkcie 1,3,4 oraz 6 i sprawę w tym zakresie przekazał sadowi rejonowemu Gliwicach do ponownego rozpoznania pozostawiając temu sadowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy stwierdził, że skala uchybień uzasadnienia zaskarżonego postanowienia w stosunku do wymogów wynikających z art. 328 § 2 kpc prowadzi do wniosku, że brak precyzyjnego wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, która jest punktem wyjścia dla przedstawionej w motywach pisemnego uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia koncepcji prawnej rozstrzygnięcia sprawy, spowodowało, że zaskarżone postanowienie wymknęło się spod merytorycznej kontroli i skutkowało nierozpoznaniem przez Sąd Rejonowy istoty sprawy i potrzebą uchylenia zaskarżonego postanowienia w zakresie wskazanym w sentencji do ponownego rozpoznania.

W ponownym postępowaniu wnioskodawczynie na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę w dniu 20 października 2011 r. sprzeciwiła się stanowisku Sądu odnośnie pominięcia jako składnika majątku wspólnego środków pieniężnych zgromadzonych w ramach polis ubezpieczeń na życie w (...). Według wnioskodawczynie w skład majątku wspólnego powinna wejść połowa z różnicy w wartości polis jakie posiadali uczestnicy. W postępowaniu składnikiem majątku są też utracone korzyści jakie wnioskodawca uzyskiwałaby z tytułu dywidend z 4 udziałów w spółce (...), gdyby uczestnik ich nie umorzył w całości, a część przekazał jej. Wniosek ten wnioskodawca sprecyzowała w piśmie z dnia 27 października 2011 r. wnosząc o ustalenie ponadto, że w skład majątku wspólnego wchodzi także odsetki od środków ulokowanych na koncie (...)w (...) Bank (...), a stanowiące połowę wypłaconych uczestnikowi przez firmę (...) wynagrodzenia za umorzone udziały w wysokości 4 % w stosunku rocznym za lata 2007-2011r , zyski od środków zainwestowanych przez uczestnika stanowiące drugą połowę wypłaconego uczestnikowi przez firmę (...) wynagrodzenia za umorzone udziały za lata 2007-2011, utracone korzyści, a to: dywidendy od 4 udziałów w Spółce (...) za lata 2007-2011 w wysokości około 14 000 zł rocznie, które stałyby się udziałem wnioskodawcy, gdyby uczestnik w trakcie trwania postępowania o separację wyraził zgodę na wpisanie wnioskodawczynie na listę wspólników tej spółki. W piśmie procesowym z dnia 29.02.2012wnioskodawca sprecyzowała kwotę uzupełnionego wniosku wskazując że domaga się kwoty 24 795 zł tytułem udziału w zyskach z ulokowanych przez uczestnika środków pieniężnych o wartości 309 934 zł tytułem umorzonych udziałów w spółce oraz zadośćuczynienie z tytułu utraconych korzyści w postaci dywidend z

umorzonych udziałów w spółce (...) w kwocie 150 200 zł. Ponownie w piśmie procesowym z dnia 26 kwietnia 2012 r. wnioskodawczyni sprecyzowała swój wniosek wnosząc o ustalenie, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi mieszkanie własnościowe o wartości 239 900 zł, środki zgromadzone w Otwartym Funduszu Emerytalnym przez uczestnika 57 378 zł i wnioskodawczynię 54 315 zł, oprocentowanie od kwoty uzyskanej z umorzenia udziałów w wysokości 309 934 i zysków z inwestycji 4% w skali roku za okres od lipca 2007 r. do lipca 2011 r. – 49 589 zł, dywidendy od zysków w spółce (...) za lata 2004 i 2005r – 55 295 zł, kwota 309 934 tytułem umorzenia udziałów w spółce (...), wynagrodzenie stron za okres od kwietnia 2005 r. do stycznia 2008 r. uczestnika w kwocie 393 765 zł, wnioskodawczyni w kwocie 158 399 zł, kwota 13 000 zł przelana przez uczestnika na swój odrębny rachunek, zadośćuczynienie z tytułu utraconych korzyści od 4 udziałów za okres 2007 - 2010 w kwocie 121 662 zł netto, nakłady K. B. z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 17 715 zł z tytułu podatku od nieruchomości i ogrzewania wspólnego lokalu. Na tak zmodyfikowane stanowisko uczestnik odpowiedział w piśmie procesowym z dnia 8 maja 2012 r. wnosząc, by w skład majątku wspólnego zaliczyć prawo własności mieszkania – 239 900 zł, 3 udziały w spółce (...), wynagrodzenia uczestnika 295 324 zł i wnioskodawczyni 158 399 zł, dywidendę z 2005 r. – 24 787 zł środki zgromadzone w Otwartym Funduszu Emerytalnym to jest wnioskodawczyni 54 315, a uczestnik 57 387 zł.

Sąd Rejonowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

K. B. i R. B. zawarli związek małżeński w dniu 28 lutego 1984 r. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie sygn I RC 327/06 orzeczono separację między stronami. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 7 lutego 2008 r. Ze związku małżeńskiego stron pochodzi syn. Uczestnicy nie zawierali żadnej umowy majątkowej pozostając w ustroju ustawowej wspólności majątkowej. Do kwietnia 2005 r. strony prowadziły wspólne gospodarstwo domowe mieszkając w lokalu położonym w G. przy ulicy (...). Lokal ten zakupili w czasie trwania małżeństwa na podstawie umowy sprzedaży z dnia 2 grudnia 1998 r. za kwotę 100 000 zł, a jego aktualna wartość rynkowa wynosi 237 500 zł. Wskutek narastających nieporozumień rodzinnych uczestnik opuściła lokal położony w G. przy ulicy (...) w grudniu 2005 r., ale wcześniej, to jest od kwietnia 2005 r., strony zaprzestały prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego. Wnioskodawczyni K. B. aktualnie zajmuje przedmiotowy lokal.

Zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnik zgodnie rozdzielili pomiędzy siebie przedmioty stanowiące wyposażenie mieszkania i sprzętu AGD, sprzęt sportowy, serwisu porcelanowy i wnieśli o zaniechanie dokonania podziału tych ruchomości w niniejszym postępowaniu. Po opuszczeniu mieszkania przez uczestnika wnioskodawca uiszczała opłaty związane z korzystaniem z przedmiotowego lokalu i łącznie zapłaciła w tym okresie kwotę 17 715 zł z tego połowa przypadająca na wnioskodawcę jako współwłaściciela nieruchomości w kwocie 8 857,63 zł, w tym połowa wartości opłaty za ogrzewanie mieszkania i podatku od nieruchomości. Traktując te świadczenia jako nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny podlegają one rozliczeniu w ramach zgłoszonego wniosku o podział majątku. Na podstawie umowy notarialnej z dnia 29 lipca 1993 r. zawarto umowę spółki, mocą której powstała spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...). Uczestnik w momencie kreacji spółki objął 3 udziały o wartości 1 000 000 starych złotych. Środki na zakup otrzymali w formie darowizny od ojca wnioskodawcy oboje małżonkowie. W wyniku podwyższenia kapitału zakładowego spółki mocą uchwały wspólników z dnia 22 listopada 1993 r. i we wrześniu 1994 r. kolejne 3 udziały zakupione zostały ze środków wspólnych uczestników, uzyskanych z darowizny poczynionej na rzecz wyłącznie uczestnika przez jego ojca. Pozostałe 3 udziały dopełniające łączną liczbę 9 udziałów zakupione zostały ze środków uzyskanych z darowizny poczynionej na rzecz wyłącznie uczestnika przez jego ojca uczestnika. W listopadzie 2006 r. uczestnik sprzedał posiadane akcje w wyżej wymienionej spółce i uzyskał kwotę 309 934 zł. Pieniądze te w połowie wpłacił na lokaty w (...) Bank (...) uzyskując z tego tytułu dochody w postaci odsetek (zaświadczenie k. 690 - 742). W okresie do października 2006 r. uczestnik pracował w spółce (...), a następnie w latach 2007 i 2008 zatrudnienie kontynuował w spółce z o.o. (...) z siedzibą w W.. W toku małżeństwa wnioskodawca i uczestnik postępowania gromadzili także środki pieniężne poprzez wykupienie jednostek uczestnictwa w A. Otwartym Funduszu Emerytalnym (...).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o okoliczności niesporne oraz dowody w postaci dokumentów wyciągów z rachunku bankowego (...) bank (...) na nazwisko R. B. (k 690-742, 759-772), pisma spółki (...) z dnia 05.07.2012r, kserokopii paragonów fiskalnych (k 773-774), wydruk historii rachunku w banku (...) (karta 608-613)

zeznań świadka S. B. (1) . Opinii biegłego do spraw szacowania nieruchomości T. Ż. z dnia , zeznań uczestnika R. B. i wnioskodawcy K. B. , formularza PIT 11 za rok 1994, formularza PIT 11 za okres 01.01.- 08.02.1994r , wypisu rachunków z dnia 30.12.1994, 30.11.1994.,30.10.1994r, 26.10.1994.,27.01.1994, umowy zlecenia z dnia 01.12.1994r., umowy o dzieło z dnia 04.11.1994r., pisma (...) Otwartego Funduszu Emerytalnego z dnia 30.04.2013r , odpisu wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 19.12.2007r , umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ulicy (...) z dnia 02.12.1998r , umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ulicy (...) z dnia 02.12.1998r , odpisu postanowienia Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich z dnia 27.02.1998 sygn I Ns 600/97 , Przedwstępna umowa sprzedaży z dnia 16.09.1998r , aneksu do przedwstępnej umowy sprzedaży z dnia 16.09.1998 r. Sąd Rejonowy wskazał także, że dał wiarę dowodom w postaci dokumentów, albowiem żadna ze stron nie zakwestionowała ich materialnej i formalnej prawdziwości. Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności, które pozwoliłyby na podważenie ich wiarygodności i dlatego uwzględnił je w całości. Sąd uznał zeznania wnioskodawcy , uczestnika i świadka S. B. (2) za wiarygodne jedynie w tej części w której nie są one sprzeczne z dowodami z dokumentów i pozostałym materiałem dowodowym .

Następnie Sąd Rejonowy dokonał poniższych rozważań:

Zgodnie z art. 31 § 1 kro, z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Do rozliczeń pomiędzy małżonkami należy stosować przepisy obowiązujące w dniu ustania wspólności ustawowej. W przedmiotowej sprawie wspólność ta ustała w dniu prawomocności wyroku rozwiązującego związek małżeński to jest 12.10.2007 r.

Zakres przedmiotów i praw majątkowych objętych wspólnością w zasadzie był między stronami sporny. Podkreślić należy, że wnioskodawca wielokrotnie modyfikowała zarówno skład jak i wartość poszczególnych składników. Ostateczny zakres składników majątku wspólnego jest różny od wniosku pierwotnego i zawiera dodatkowe składniki związane z utraconymi korzyściami i pożytkami z rzeczy, a ściślej wierzytelnościami zgarniętymi przez uczestnika. Zainteresowani byli zgodni, że w skład ich majątku wspólnego, powstałego w czasie trwania małżeństwa wchodzi własność lokalu mieszkalnego położonego przy ulicy (...), jako odrębna nieruchomość o powierzchni 84,39 m kw. wraz ze związanym z nim udziałem wynoszącym 44/100 części w częściach wspólnych budynku wraz z użytkowaniem wieczystym gruntu, dla której to nieruchomości w Sądzie Rejonowym w Gliwicach prowadzona jest księga wieczysta nr KW (...) o wartości rynkowej 237 500 zł. Sąd Okręgowy w Gliwicach dnia 24 maja 2011 r., uchylając pierwotne postanowienie wydane w sprawie, utrzymał w mocy rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w Gliwicach zawarte w postanowieniu tego Sadu z dnia 30 grudnia 2010 r. odnośnie ustalenia, że środki pieniężne na zakup i remont przedmiotowego lokalu stanowiły w 60% nakład z majątku osobistego K. B. na majątek wspólny, w 10% nakład z majątku osobistego R. B. na majątek wspólny, a w pozostałych 30 % pochodziły z majątku wspólnego. Stąd Sąd Rejonowy uznał tą okoliczność za przesądzoną i nie podważając tych rozstrzygnięć pominął dalsze dywagacje tym zakresie. Konsekwencją tego faktu jest przyjęcie jako składnika majątku wspólnego lokalu mieszkalnego jako całości ale o wartości jedynie 30% z 237 500, to jest wartości 71 250 zł. W takiej części zakup lokalu został sfinansowany ze środków majątku wspólnego. Do obliczenia sumy składników majątku wspólnego i ustalania wartości poszczególnych udziałów stron Sąd Rejonowy przyjął wartość 71 250 zł. Składnikiem majątku wspólnego niewątpliwie jest także dywidenda uzyskana przez uczestnika z racji posiadanego udziału w spółce (...) za lata 2004 i 2005 to kwota 55 295 zł. Wartość dywidendy potwierdzona została zarówno przez wnioskodawczynię jak i uczestnika. Kwotę tę w całości uczestnik bez wiedzy i zgody wnioskodawcy przelał na swój odrębny rachunek bankowy i spożytkował na własne cele. W okresie czasu od kwietnia 2005 r., od kiedy strony zaprzestały prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego, do października 2006r uczestnik pracował w spółce (...) uzyskując dochody w kwocie 167 653 zł. Później przeprowadził się do W. i z tytułu wynagrodzenia za prace od listopada 2006 r. do stycznia 2008 r. kiedy to uprawomocnił się wyrok orzekający separację uczestnik zarobił kwotę 226 112zł. Wyliczenie to Sąd Rejonowy oparł na zaświadczeniu ze spółki z o.o. (...) (k. 213), gdzie podano netto kwoty zarobione przez uczestnika za lata 2006, 2007 i 2008, przy czym wynagrodzenie za styczeń 2008 obliczono jako 1/12 całego wynagrodzenia za rok 2008. W okresie do

momentu ustania wspólności majątkowej pracowała też wnioskodawca na podstawie umowy o pracę z dnia 20 grudnia 1993 w spółce (...) uzyskując wynagrodzenie w łącznej kwocie 158 398 zł. Wysokość zarobków potwierdzona została zaświadczeniami /k. 462,463/ oraz oświadczenie wnioskodawczyni. I w Sąd Rejonowy uznał także jako składniki majątku wspólnego środki pieniężne odzwierciedlające wartość jednostek uczestnictwa w A. Otwartym Funduszu Emerytalnym (...). Przy ustalaniu stanu ilości jednostek wykupionych przez zarówno wnioskodawcę jak i uczestnika Sąd Rejonowy brał pod uwagę stan, czyli ilość jednostek z dnia uprawomocnienia się wyroku orzekającego separację z uwzględnieniem wartości jednostek z dnia orzekania. Dane te wynikały z zaświadczenia z dnia 30 kwietnia 2013 r. (k. 865). Wnioskodawczyni w dniu 7 lutego 2008 r. miała 1 983,75 jednostek, które na dzień 28 kwietnia 2013 r. były warte 66 396,36 zł, zaś uczestnik 2 095,60 jednostek, które na dzień 28 kwietnia 2013 r. miały wartość 70 139,73 zł, przy przyjęciu, że jedna jednostka miała wartość 33,47 zł. Podobnie jako składnik majątku wspólnego sąd przyjął także pożytki uzyskane przez uczestnika w postaci dochodu z odsetek z lokaty założonej w (...) Bank (...) jaką uczestnik założył lokując połowę z uzyskanej z tytułu sprzedaży udziałów w spółce (...) kwoty. Wartość tej wierzytelności sąd obliczył sumując wszystkie uzyskane dochody rozumiane jako różnica kwoty naliczonych odsetek pomniejszona o ściągnięty podatek dochodowy ujętych w każdym z zaświadczeń oddzielnie (zaświadczenia k 690-742). Tak ustalona kwota pożytków to 16.467,10 zł. Składnikiem majątku wspólnego jest również wierzytelność w kwocie 206 622,66 zł pochodząca ze sprzedaży 6 udziałów w spółce (...), którą to kwotę przejął zainwestował uczestnik postępowania. Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd Rejonowy ustalił, że 6 udziałów zostało zakupione z majątku wspólnego. Środki przekazane do rąk uczestnika przez ojca uczestniczki na zakup 3 udziałów w spółce należy potraktować jako darowiznę dokonaną na rzecz obojga małżonków, a nie tylko uczestnika. Doświadczenie życiowe i zasady racjonalnego rozumowania skłaniają do logicznego wniosku, że bez nadzwyczajnych okoliczności świadczących o skrajnym stopniu skłócenia pomiędzy ojcem a córką nie jest racjonalne dokonywanie darowizny jedynie na rzecz zięcia z pominięciem rodzonej córki. W tym czasie małżeństwo stron było zgodne i brak przyczyn do różnicowania małżonków. Zeznania uczestnika o dokonanej darowiznie należy potraktować jako nadinterpretację zachowania donatora, który istotnie środki przekazał fizycznie do rąk uczestnika. Brak także jakiegokolwiek umowy lub potwierdzenia dokonanej darowizny.

Wobec sformułowanego przez uczestnika wniosku w tym zakresie, należało także dokonać ustaleń co do ewentualnego rozliczenia nakładów poczynionych przez uczestnika z jego majątku osobistego na rzecz majątku wspólnego w trybie art. 45 kro.

Wnioskodawczyni wniosła o uwzględnienie nakładów poczynionych przez nią na nieruchomości położoną w G. przy ulicy (...) rozumianych jako koszty utrzymania powyższego lokalu w postaci kosztów jego ogrzewania, co pozwoliło zachować lokal dobrym stanie technicznym i koszty podatków za lokal poniesionych w okresie od momentu opuszczenia lokalu przez uczestnika w grudniu 2005 r. Sąd Rejonowy uznał żądanie wnioskodawczyni w tym zakresie za uzasadnione i wykazane dołączonymi do akt dokumentami w postaci rachunków i faktur oraz decyzji administracyjnych (dowód k. 464 – 508). Skoro w postępowaniu ustalono, że wnioskodawczyni poczyniła nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny, Sąd z uwagi na zgłoszony przez zainteresowanego wniosek, jest zobligowany uwzględnić tę okoliczność rozpoznając sprawę.

Wobec powyższego, Sąd Rejonowy uwzględnił wniosek i ustalił nakład z jego majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 8 857,63 zł jako połowę rzeczywistych kosztów utrzymania lokalu.

W następstwie orzeczenia separacji ustala wspólność majątkowa małżeńska i Sąd Rejonowy dokonał podziału majątku wspólnego.

Sąd Rejonowy nie uwzględnił przy podziale majątku wspólnego rozliczenia kwoty 13 000 zł jakiej miał w ocenie wnioskodawczyni dokonać uczestnik poprzez przelew powyższej kwoty na własne odrębne konto. Zebrany w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności wydruk historii rachunku (k. 49-54) nie wykazuje, by przelane w ratach po 2 000 zł, 4 000 zł, 1 000 zł, 2 000 zł, 2 000 zł kwoty trafiły na odrębne konto uczestnika. Z opisu operacji nie wynika gdzie przelew trafił i kto był beneficjentem tego przelewu. Wnioskodawczyni nie wykazała nawet, którego konta dotyczy zamieszczony wydruk komputerowy. Wydruk ten nie jest także potwierdzony za zgodność z oryginałem

przez adwokata, radcę prawnego lub notariusza i nie może stanowić dowodu w sprawie. Podobnie Sąd Rejonowy nie uznał za składnik majątku wspólnego zadośćuczynienia z tytułu utraconych korzyści od 4 udziałów za okres 2007-2010 w kwocie 121.662,00 zł netto, albowiem konstrukcja zadośćuczynienia oparta jest na hipotetycznym założeniu, że udziały takie wnioskodawczyni rzeczywiście by nabyła, co nie miało miejsca stąd brak podstaw do ustalania wartości zadośćuczynienia od nieistniejącej wierzytelności. Wobec faktów ustalonych w postępowaniu Sąd Rejonowy dokonał podziału majątku w ten sposób, iż wchodzące w skład majątku wspólnego prawo do lokalu mieszkalnego przyznano na wyłączną własność wnioskodawczyni i zaznaczył należy, iż uczestnik ma zabezpieczone potrzeby mieszkaniowe winnym lokalu .

Wobec podziału majątku wspólnego małżonków w opisany w postanowieniu sposób i przyznano na wyłączną własność uczestnika składniki wymienione w pkt 1b,1c, 1d,1f,1h o łącznej wartości 777 914,49 zł. Jednocześnie wartość wszystkich składników objętych podziałem wynosi 1 038 333,85 zł. Zgodnie z art. 43 par 1 krio oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym stad udział zarówno wnioskodawcy jak i uczestnika w niniejszej sprawie powinien wynosić 519 166,92 zł ($1\ 038\ 333,85 : 2 = 519\ 166,92$ zł). Skoro udział uczestnika przewyższa udział wnioskodawcy sąd zasądził od uczestnika celem wyrównania udziałów kwotę 267 605,20 zł płatną jednorazowo w terminie do 3 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia. Kwocie tej uwzględniono także nakład jaki poniosła wnioskodawca z majątku osobistego na majątek wspólny w kocie 8 857,63 zł ($777\ 914,49\ zł - 519\ 166,92\ zł + 258\ 747,57$ oraz $258\ 747,57 + 8\ 857,63\ zł = 267\ 605,20\ zł$)

Sąd Rejonowy uznał, iż w rozpoznawanej sprawie brak jest podstaw dla odstąpienia od przewidzianej w treści art. 520 § 1 kpc zasady, gdyż nie zachodzi sprzeczność interesu wnioskodawczyni i uczestnika postępowania o jakiej jest mowa w art. 520 § 2 kpc. W sprawach o podział majątku wspólnego sprzeczność interesów nie występuje, bowiem nawet wówczas, gdy uczestnicy wskazują różne sposoby podziału majątku wspólnego i zgłaszają w tym zakresie odmienne wnioski. Osoby uprawnione mogą dążyć do zniesienia wspólności w taki sposób, jaki jest ich zdaniem dla nich najkorzystniejszy i nie ma to znaczenia dla oceny, że ich interesy są wspólne i niesprzeczne.

Dlatego też Sąd Rejonowy orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 520 § 1 kpc, jednocześnie nakazując pobrać od wnioskodawcy i uczestnika kwotę po 450,45 zł jako wartość kosztów wynagrodzenia biegłego które nie zostały dotychczas uiszczone przez uczestników

Postanowieniem z dnia 4 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach dokonał podziału majątku wspólnego w sprawie o sygn. akt I Ns 1630/11 w ten sposób, iż postanowił:

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego K. B. i R. B. wchodzą:

a) – prawo własności lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...), o powierzchni 84,39 m kw. wraz ze związanym z nim udziałem wynoszącym 44/100 we wspólnych częściach budynku i prawa wieczystego użytkowania gruntu, dla której to nieruchomości w Sądzie Rejonowym w Gliwicach prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...), o wartości 237.500 zł (dwieście trzydzieści siedem tysięcy pięćset złotych),

b) – pieniądze w kwocie 55.295 zł pochodzące z dywidend,

c) – pieniądze w kwocie 206.622,66 zł pochodzące ze sprzedaży udziałów w spółce (...),

d) – środki zgromadzone na rachunku A. Otwartego Funduszu Emerytalnego (...) w W. należącym do R. B. w kwocie 70.139,73 zł,

e) – środki zgromadzone na rachunku A. Otwartego Funduszu Emerytalnego (...) w W. należącym do K. B. w kwocie 66.396,36 zł,

f) – pobrane przez R. B. wynagrodzenie za pracę w okresie od kwietnia 2005r. do stycznia 2008r. w kwocie 393.765 zł,

g) – pobrane przez K. B. wynagrodzenie za pracę w okresie od kwietnia 2005r. do stycznia 2008r. w kwocie 158.398 zł,

h) – wierzytelność – pożyczki w postaci odsetek od zmiennej lokaty bankowej w Banku (...) S.A. w K. w kwocie 16.467,10 zł,

czyli środki o łącznej wartości 1.204.583,85 zł;

2. ustalić, że K. B. poczyniła nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 8.857,63 zł z tytułu podatku od nieruchomości i ogrzewania wspólnego lokalu mieszkalnego;

3. dokonać podziału majątku wspólnego w ten sposób, że przyznać K. B. z domu B., córce O. i A. prawo własności lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...), o powierzchni 84,39 m kw. wraz ze związanym z nim udziałem wynoszącym 44/100 we wspólnych częściach budynku i prawa wieczystego użytkowania gruntu, dla której to nieruchomości w Sądzie Rejonowym w Gliwicach prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...) oraz składniki opisane w pkt.1e) i pkt.1g), natomiast R. B. przyznać składniki opisane w pkt.1b), pkt.1c), pkt.1d), pkt.1f) i pkt.1h);

4. zasądzić od uczestnika R. B. na rzecz wnioskodawczyni K. B. kwotę 267.605,20 zł (dwieście sześćdziesiąt siedem tysięcy sześćset pięć złotych 20/100) tytułem wyrównania udziałów, płatną jednorazowo w terminie do 3 miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia;

5. nakazać pobrać od wnioskodawczyni K. B. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 450,45 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych 45/100) tytułem reszty nieuiszczonych kosztów wynagrodzenia biegłego;

6. nakazać pobrać od uczestnika R. B. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 450,45 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych 45/100) tytułem reszty nieuiszczonych kosztów wynagrodzenia biegłego;

7. kosztami postępowania obciążyć uczestników postępowania w zakresie przez nich poniesionym.

Apelację od tego orzeczenia złożył uczestnik R. B. zaskarżając je w części dotyczącej:

a. ustalenia, iż składnikiem majątku wspólnego są:

i. pieniądze pochodzące z dywidend w kwocie 55 295 zł (pkt 1 lit. b),

ii. pobrane przez uczestnika wynagrodzenie za pracę w okresie od kwietnia 2005 r. do stycznia 2008 r. w wysokości 393 765 zł (pkt 1 lit. f),

(...). pobrane przez wnioskodawczynię wynagrodzenie za pracę w okresie od kwietnia 2005 r. do stycznia 2008 r. w wysokości 158 398 zł (pkt 1 lit. g),

b. ustalenia, że wnioskodawczyni poczyniła nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 8 857,63 zł (pkt 2),

c. zasądzenia od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwoty 267 605,20 zł tytułem wyrównania udziałów (pkt 4)

i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia:

a. art. 233 kpc poprzez:

i. brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i dokonanie jego dowolnej oceny z pominięciem istotnej części materiału dowodowego w postaci przedłożonych dokumentów wskazujących, że dywidenda za 2004 r. została wypłacona kiedy strony prowadziły wspólne gospodarstwo,

ii. błędne ustalenie dotyczące daty ustalenia prowadzonego gospodarstwa przez strony

b. art. 328 § 2 kpc w związku z art. 233 kpc poprzez:

i. niewskazanie w uzasadnieniu dowodów, na których sąd oparł się rozstrzygając o kwocie wynagrodzenia stron podlegającej rozliczeniu w konsekwencji ustalając okres, do którego było prowadzone wspólne gospodarstwo,

ii. niewskazanie przyczyn odmowy wiarygodności i mocy dowodowej dowodom wskazanym przez uczestnika (rachunków i paragonów wskazujących, że do końca 2005 r. uczestnik opłacał niektóre media i robił zakupy dla wszystkich członków rodziny),

2. sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na:

a. błędnym ustaleniu wartości składników majątku przypadającym stronom, co doprowadziło do błędnego orzeczenia w zakresie kwoty jaką uczestnik powinien zapłacić wnioskodawczyni z tytułu wyrównania udziałów,

b. ustaleniu, że wspólność pomiędzy stronami ustała w dniu rozwiązującym związek małżeński, tj. 12 października 2007 r., podczas gdy między stronami wyrokiem z dnia 19 grudnia 2007 r. orzeczono separację.

Stawiając powyższe zarzuty uczestnik wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w ten sposób, aby:

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego wchodzi:

a. pieniądze w kwocie 24 787 zł pochodzące z dywidendy za 2005 r.,

b. wynagrodzenie za pracę uczestnika za okres od stycznia 2006 do stycznia 2008 w kwocie 295 324 zł,

c. wynagrodzenie za pracę wnioskodawczyni za okres od stycznia 2006 do stycznia 2008 w kwocie około 118 799 zł,

2. oddalić wniosek wnioskodawczyni o ustalenie nakładów z majątku osobistego (pkt 2),

3. zasądzić od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 178 447,53 zł tytułem wyrównania udziałów płatną jednorazowo w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia.

Ponadto jako ewentualne złożył żądanie uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

W uzasadnieniu wskazał, iż sąd dokonał nieprawidłowego obliczenia wartości składników majątku wspólnego stron, gdyż nawet przyjmując wartości wskazane przez sąd to suma składników uczestnika postępowania wynosi 742 289,49 zł, a nie jak wskazał sąd 777 914,49 zł. Nieprawidłowo sąd ustalił, że dywidenda wynosi 55 295 zł, podczas gdy prawidłowa jej wysokość to 24 787 zł jako dywidendy za rok 2005, bo strony prowadziły wspólne gospodarstwo do końca 2005 r., zaś dywidenda za 2004 r. została wypłacona w 2005 r. i przeznaczona na potrzeby rodziny, dlatego rozliczenie dywidendy i wynagrodzenie stron powinno być rozliczane od 2006 r., a nie od kwietnia 2005 r. Z tego też powodu uczestnik kwestionuje rozliczenie wynagrodzeń stron. Nie kwestionuje zaś ustaleń dotyczących środków na rachunkach OFE, kwoty 2006 622,66 zł pochodzącej ze sprzedaży udziałów i kwoty 16 467,10 zł z tytułu odsetek. Wg uczestnika wartość składników majątku wspólnego stron wynosi 869 785,85 zł /k. 890/, co daje po 434 892,93 zł, a różnica wynikająca z udziału uczestnika i przyznanych uczestnikowi składników (613 340,49 zł) wynosi 178 447,53 zł.

Ponadto uczestnik wskazał, że kwestionuje także nakład z majątku osobistego wnioskodawczyni na majątek wspólny, gdyż są to koszty wynikające z ogrzewania nieruchomości i podatku od nieruchomości, co stanowiło zaspokojenie potrzeb własnych wnioskodawczyni, która zamieszkuje na nieruchomości, a dodatkowo koszt ogrzewania obejmuje także koszt podgrzewania bieżącej wody, gdyż na nieruchomości jest jeden licznik gazowy, a ponadto prawo własności zostało przyznane wnioskodawczyni, a rozliczenie nakładów powinno nastąpić w części odpowiadającej udziałowi uczestnika.

Poza tym na stronie 5 uzasadnienia sąd wskazał, że małżeństwo stron zostało rozwiązane wyrokiem z dnia 12 października 2007 r., podczas gdy między stronami wyrokiem z dnia 19 grudnia 2007 r. orzeczono separację.

Apelację od tego orzeczenia złożyła także wnioskodawczyni K. B. zaskarżając je w części dotyczącej ustalenia, że w skład majątku wspólnego wchodzi pieniądze w wysokości 206 622,22 zł pochodzące ze sprzedaży udziałów w spółce (...) (pkt 1 lit. c postanowienia) i zarzucając sądowi błędną ocenę materiału dowodowego mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia polegającą na przyjęciu, że w skład majątku wspólnego wchodzi tylko środki pieniężne z 6 z 9 przymusowo umorzonych udziałów uczestnika w spółce (...). Podnosząc powyższe zarzuty zażądała zmiany postanowienia w pkt 1 lit. c poprzez ustalenie, że kwota ze sprzedaży udziałów wynosi 309 934 zł i dotyczy wszystkich dziewięciu udziałów uczestnika, a także zmianę orzeczenia w pkt. 4 poprzez zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwoty 319 260,87 zł stanowiącej kwotę o 51 655,67 zł większą od tej wskazanej w zaskarżonym orzeczeniu i zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni wskazała, że sąd pominął w ocenie materiału dowodowego kierunkowe zalecenia Sądu Najwyższego wskazujące na preferowanie majątku wspólnego, a nie osobistego (wątpliwości należy rozstrzygać na korzyść majątku wspólnego), dlatego też nieprawidłowo nie zaliczył do majątku wspólnego wszystkich należności z umorzonych udziałów. Zdaniem wnioskodawczyni sąd dokonując czy dany składnik należy do majątku wspólnego winien w pierwszej kolejności zaliczyć go do majątku wspólnego, a przedstawienie bezspornych dowodów może dopiero doprowadzić do uznania, że ten składnik należy do innego majątku. A tymczasem sąd zaliczył do majątku wspólnego tylko należność za 6 udziałów uznając, że należność za trzy pozostałe udziały należy do majątku odrębnego uczestnika i nie wyjaśnił swojego stanowiska w tym zakresie. Dlatego też to uczestnik powinien wykazać (art. 6 kc), że należności za trzy udziały należą do jego majątku odrębnego, a uczestnik nie przedstawił dowodów, że zakupił 3 udziały za darowiznę od ojca, która została przekazana wyłącznie jemu. W uzasadnieniu sąd przytacza fakty niezgodne z materiałem dowodowym, gdyż:

a. uczestnik nie twierdził, że:

i. za pieniądze rzekomo darowane przez ojca w 1993 r. zakupił 2 udziały w firmie (...),

ii. majątek wspólny stanowią tylko 4 udziały w tej firmie

uczestnik tylko na początku utrzymywał, że na zakup 3 kolejnych udziałów w spółce pieniądze otrzymał w 1993 r. od ojca i że zakupił je za pieniądze zaoszczędzone przez ojca, gdyż małżonków nie było na to stać, a w toku dalszego postępowania utrzymywał, że majątek wspólny stanowi 6 udziałów, a wnioskodawczyni stanowczo temu zaprzeczała przedstawiając wypis z księgi udziałów, z którego wynika, że w 1993 r. zakupiono jeden udział, a dwa pozostałe w grudniu 1994 r., co uczestnik potwierdził 9 kwietnia 2013 r., ale wskazał, że pieniądze otrzymał od ojca w 1993 r., a ojciec uczestnika potwierdzając przekazanie pieniędzy jest stronniczy;

wnioskodawczyni sprzeciwiła się temu przedstawiając zeznania podatkowe wskazujące, że w 1994 r. sytuacja małżonków była bardzo dobra i te pieniądze nie pochodziły od ojca uczestnika i nie było mowy o pożyczaniu pieniędzy od emerytów,

b. wnioskodawczyni nigdy nie twierdziła, że 3 udziały nabyto z jej majątku odrębnego, 4 ze wspólnego, a 2 z majątku uczestnika, gdyż już w samym wniosku żądała ustalenia, że wszystkie wchodzi w skład majątku wspólnego, a dnia 16 kwietnia 2009 r. wyłącznie w ramach ugody była skłonna przyznać, że 2 udziały należą do majątku odrębnego uczestnika, ale tylko pod warunkiem uznania przez uczestnika, że pierwsze 3 udziały zostały nabyte przez wnioskodawczynię za pieniądze pochodzące z darowizny rodziców wnioskodawczyni; dodatkowym argumentem jest to, że ojciec uczestnika twierdził, że pieniądze ze sprzedaży nieruchomości w S. (16.4.2009) darował synowi, lecz nie pamiętał w jakim celu i kojarzył ten fakt z przekształceniem przez małżonków struktury własności mieszkania, bo jeżeli nie kojarzył darowania kwoty w 1996 r. lub 1997 r. z zakupem udziałów, to muszą one wchodzić w skład majątku

wspólnego, a ojciec i syn twierdzili, mąż darowizna z 1993 r. i z 1996/1997 nie zostały potwierdzone dokumentami, a w takim przypadku doświadczenie życiowe wskazuje, że otrzymali je małżonkowie, gdyż małżeństwo było wzorowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni jest bezzasadna i dlatego została oddalona, natomiast apelacja uczestnika jest w części zasadna i dlatego została częściowo uwzględniona, a w pozostałym zakresie jako bezzasadna także została oddalona.

Ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny w części dotyczącej ustalenia składników majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika jest prawidłowy i jako taki Sąd Okręgowy uznaje go za własny, natomiast dwie kwestie: pierwsza dotycząca ustalenia wysokości wynagrodzenia za pracę wnioskodawczyni oraz druga dotycząca nakładów (pkt 2 postanowienia) zostały dokonane nieprawidłowo. Pierwsza z uwagi na niewłaściwe obliczenia, gdyż wynagrodzenie wnioskodawczyni w okresie od kwietnia 2005 r. do stycznia 2008 r. wynosiło 162 615,79 zł /k. 435, 436, 462 i 463/, a nie jak wskazał Sąd Rejonowy 158 398 zł. Należy bowiem pamiętać, że do majątku wspólnego należy pobrane wynagrodzenie za pracę każdego z małżonków (art. 31 § 2 pkt 1 kro), a małżonkowie w okresie od kwietnia 2005 r. nie prowadzili wspólnego gospodarstwa domowego, dlatego też od tego momentu należy doliczyć do ich majątku wspólnego pobrane przez nich wynagrodzenia za pracę.

Zaś druga dotycząca nakładów wnioskodawczyni opisanych w pkt. 2 zaskarżonego postanowienia wymaga uściślenia, gdyż na nakłady te można zaliczyć tylko podatek od nieruchomości uregulowany i należny po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej, czyli po 7 lutego 2008 r., a to oznacza kwotę podatku w wysokości 769,70 zł /k. 464, 466 i 465/, co po ustaleniu współwłasności po połowie daje kwotę 384,85 zł w zakresie zwrotu nakładów. W tej części należy podkreślić, że w mieszkaniu stanowiącym majątek wspólny mieszkała od grudnia 2005 r. wnioskodawczyni, w żaden więc sposób jej wydatki na ogrzewanie tego lokalu nie mogą stanowić nakładów, bo takimi nie są, gdyż to wnioskodawczyni wyłącznie korzystała z ogrzewania tego lokalu, a samo ogrzewanie nie podniosło jego wartości, aby móc mówić o nakładzie – było to ponoszenie kosztów związanych z normalną jego eksploatacją (por. E. Skowrońska – Bocian: Rozliczenia Majątkowe małżonków w stosunkach wzajemnych i wobec osób trzecich, Warszawa 2005 r., s. 189). Jednocześnie nie mogą być uznane jako nakłady z majątku odrębnego na majątek wspólny wydatki poczynione przed ustaniem wspólności /k. 467, 469 – 471/, w tym wypadku podatki od nieruchomości za lata, gdy małżonkowie pozostawali we wspólności ustawowej i nie mieli odrębnych majątków.

Pozostałe ustalenia dotyczące majątku wspólnego są prawidłowe, a ich rozbieżne uzasadnienie przez Sąd Rejonowy nie uniemożliwia dokonania przez Sąd Okręgowy oceny przeprowadzonych dowodów. Należy tu jednak wskazać, iż w toku uzasadnienia Sądu Rejonowego znalazła się nieprawidłowa informacja dotycząca tego, że wspólność ustawowa ta ustała w dniu prawomocności wyroku rozwiązującego związek małżeński to jest 12.10.2007 r., ale należy ją traktować jako oczywistą omyłkę Sądu Rejonowego, albowiem w pozostałej części uzasadnienia łącznie z ustaleniami faktycznymi widnieje prawidłowe ustalenie stanu faktycznego wskazujące na to, że wspólność ustawowa ustała na skutek orzeczenia separacji, które uprawomocniło się 7 lutego 2008 r.

Przede wszystkim należy zauważyć, że uczestnik w żaden sposób nie wykazał, iż dywidendę za 2004 r. zużył na potrzeby rodziny, a przecież sam przyznał, że była ona na odrębnym koncie /k. 195 i 221v./, a w tym zakresie obciąża jego ciężar dowodowy (art. 6 kc), dlatego też zasadnie Sąd Rejonowy przyjął, że dywidenda za lata 2004 i 2005 wchodzi w skład majątku wspólnego i powinna zostać podzielona. Tym bardziej, że uczestnik nawet nie przedłożył wyciągów z tego rachunku wskazujących sposób przeznaczenia tych pieniędzy na potrzeby rodziny, a jak sam twierdzi /k. 446/ w lutym 2008 r. pozostała mu z tych środków kwota około 22 000 zł, przy czym resztę wydał na potrzeby rodziny w 2005 r., ale nie jest to prawdopodobne, albowiem trudno przypuszczać, by w jednym roku na potrzeby rodziny wydał ponad 23 000 zł, a przez kolejne dwa lata kwoty z dywidendy w ogóle nie angażował w środki związane z utrzymaniem siebie i pozostawiał ją nietkniętą na koncie. Należy przy tym pamiętać, że byli małżonkowie od kwietnia 2005 r. nie prowadzili wspólnego gospodarstwa domowego, tym bardziej więc uczestnik kwoty ponad 23 000 zł w 2005 r. nie był w stanie przeznaczyć na potrzeby rodziny, a niewątpliwie stanowiła ona majątek wspólny.

Ponadto uczestnik dokonał w trakcie trwania małżeństwa zakupu 9 udziałów w firmie (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. i nie kwestionował przedstawionej przez wnioskodawczynię księgi udziałów /k. 142/, z której wynika, że 3 udziały nabył w lipcu 1993 r. w chwili powstania spółki, kolejny w grudniu tego roku, 2 następne w grudniu 1994 r., 2 kolejne w styczniu 1998 r. i ostatni we wrześniu 1998 r. Potwierdzają te zapisy w księdze także umowa spółki /k. 143 – 145/, protokół dotyczący podwyższenia udziałów w 1993 r. /k. 146 – 147/, protokół dotyczący podwyższenia udziałów w 1994 r. /k. 148 – 149/, umowa sprzedaży udziałów z 1998 r. /k. 151 – 152/ z dowodem wpłaty /k. 153/. Sąd Rejonowy w tym zakresie prawidłowo ustalił, że tylko 6 z 9 udziałów wchodzi w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika, ale jego rozważania w uzasadnieniu dotyczące tej części nie są spójne, jednak z uwagi na obszerny materiał dowodowy nadający się do oceny na podstawie art. 233 kpc i art. 382 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc Sąd Okręgowy dokonał oceny zebranego materiału także w tej części. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na niekonsekwencję wnioskodawczyni, która w piśmie z dnia 12 stycznia 2009 r. /k. 117 – 119/ wskazuje, że środki na udziały nabyte przez uczestnika w 1998 r. (2 udziały) pochodziły z darowizny od jego ojca, co potwierdziła na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2009 r. wskazując, że była to kwota 6 000 zł /k. 195/ i dnia 28 października 2010 r. /k. 456/ zaznaczając, że teściowie nie powiedzieli wyraźnie, że pieniądze te są tylko dla uczestnika, zaś w apelacji wskazuje, że wszystkie udziały stanowią majątek wspólny. Z tego, że teściowie nie wskazali, że darują określoną kwotę na rzecz obojga małżonków wynika wniosek, że dokonana darowizna w tej części nie dotyczyła obojga małżonków, gdyż aby tak było teściowie musieliby inaczej wskazać, a tego nie zrobili (vide art. 33 pkt 2 kro); wyprowadzanie innego wniosku jest bezpodstawne. Nie można nie brać pod uwagę w takim przypadku także tego, że wnioskodawczyni i uczestnik nawet na piśmie potrafili dokonywać fikcyjnych darowizn /k. 120 – 123/, co wyraźnie zaznaczył świadek S. B. (2) /k. 194/, a uczestnik potwierdził /k. 840/. Dlatego też te dwa udziały nie mogły wejść w skład majątku wspólnego. Dodatkowo S. B. (2) wskazał, że w październiku lub listopadzie 1993 r. (nie był pewien co do miesiąca) przekazał uczestnikowi tylko dla niego 3 000 000 starych złotych na zakup udziałów, ale nie wiedział ile udziałów uczestnik kupił /k. 194 i 684/, a w tym czasie uczestnik nabył udział w spółce właśnie za te pieniądze /k. 142, 146 – 147, 840/ i jest to kolejny, a właściwie pierwszy z udziałów nabytych z majątku odrębnego uczestnika (za pieniądze z darowizny). Dlatego też w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika wchodzi 6 udziałów w firmie (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. o wartości ustalonej prawidłowo przez Sąd Rejonowy. Jednocześnie odnośnie darowizny dokonanej przez teścia uczestnika w 1993 r. w ogóle nie zostało wykazane, że dotyczyła ona tylko uczestnika, w tej części uczestnik nie wskazał żadnych wniosków dowodowych, a z doświadczenia życiowego wynika, że rodzice raczej przekazują darowizny na rzecz swoich dzieci bądź do ich majątku wspólnego (art. 6 kc), a wnioskodawczyni w tym zakresie wskazywała, że jej ojciec pożyczył te pieniądze, a następnie nie chcąc zwrotu darował ją im wspólnie, co jest logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym, poza tym uczestnik w tej części nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń wskazując, że tylko 3 udziały stanowią jego majątek odrębny /k. 108/. Jednocześnie z uwagi na stanowcze zaznaczenie przez S. B. (2), że kwota darowizny przekazana w 1993 r. synowi nie dotyczyła majątku wspólnego Sąd uznając to zeznanie jako wiarygodne uznał jednocześnie, że udział kupiony w grudniu 1993 r. został nabyty z tej darowizny. Nie mogły zaś z niej zostać nabyte udziały w grudniu 1994 r. (2 udziały), albowiem wówczas uczestnik nie spłacałby tych udziałów w ratach /dowód KP k. 150/. Pieniądzy tych uczestnik nie trzymałby też w domu przy galopującej inflacji, która spowodowała ostatecznie denominację. Z materiału dowodowego wynika, że zarówno wnioskodawczyni, jak i S. B. (2) mówiącym o darowiznie w końcu lat 90 – tych ubiegłego wieku chodzi o tę darowiznę, którą ojciec wnioskodawcy z jego matką dokonali po sprzedaży nieruchomości w S. i wtedy w styczniu 1998 r. uczestnik nabył za te pieniądze 2 udziały w spółce za łączną kwotę 6 000 zł. Nie była to więc jakaś kolejna darowizna od ojca uczestnika, tylko ta dokonana po sprzedaży nieruchomości w S., czyli po 1996 r. i w tym wypadku S. B. (2) także wskazuje, że te pieniądze jako darowizna przekazali dla uczestnika /k. 194, 684/, a potwierdza to uczestnik /k. 221, 840/ i wnioskodawczyni /k. 195, 456v./.

Sąd Okręgowy nie dał wiary uczestnikowi w zakresie w jakim podaje, że darowizna od ojca uczestniczki w 1993 r. była przekazana tylko dla niego /k. 221 i 840/, albowiem jest to sprzeczne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, gdyż wnioskodawczyni wskazała, że nie była to darowizna tylko pożyczka, która następnie została potraktowana przez pożyczających jako darowizna, ale do majątku wspólnego /k. 456/, a jednocześnie uczestnik w żaden sposób nie wykazał, że pieniądze zostały darowane tylko jemu (art. 6 kc), a z doświadczenia życiowego wynika, że rodzice raczej

przekazują darowizny na rzecz swoich dzieci bądź do ich majątku wspólnego. Niewystarczające jest w tym zakresie przywołanie świadka S. B. (2) /k. 684/, który o tej darowiznie tylko słyszał i to od uczestnika.

Sąd nie dał wiary uczestnikowi w zakresie w jakim podaje, że kwotę 10 000 zł otrzymał w 1996 r. od ojca i przeznaczył na przekształcenie mieszkania oraz, że kwotę otrzymaną od ojca w 1993 r. przeznaczył na zakup 3 udziałów /k. 221/, albowiem jest to sprzeczne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, gdyż w 1993 r., po dokonanej darowiznie od ojca, uczestnik mógł kupić tylko jeden udział (w grudniu 1993 r.), a nie trzy, ponieważ dwa pozostałe nabył rok później /por. księgę udziałów k. 142 i 366, podwyższenie kapitału zakładowego k. 146 – 147 i 148 – 149/, a w okresie galopującej inflacji niezasadnym byłoby przetrzymywanie tej kwoty przez rok, gdyż darowizna ta została dokonana w październiku lub listopadzie 1993 r. /świadek S. B. (2) k. 684/. Dokonanie tych darowizn potwierdza ojciec uczestnika, ale nie wie dokładnie na co były przeznaczone /k. 684/, zaś wnioskodawczyni wyraźnie wskazuje /k. 195/, że za darowiznę od teściów uczestnik kupił w 1998 r. 2 udziały - a była to darowizna dokonana po sprzedaży nieruchomości w S..

Z powyżej wskazanych powodów Sąd nie dał wiary wnioskodawczyni w zakresie w jakim wskazuje, że darowizny od ojca uczestnika były dokonane na rzecz małżonków, a nie tylko uczestnika. Dodać tylko należy, że S. B. (2) stanowczo wskazywał, że dokonywał darowizn na rzecz tylko uczestnika i jak wskazał robił to, bo był ostrożny, a syn zawsze jest bliższy /k. 684/, a trudno odmówić mu swobodnego rozrządzenia kwotą którą chciał komuś darować.

Jednocześnie z akt Sądu Okręgowego w Gliwicach o sygn. I RC 327/06 wynika, iż ustalony pomiędzy stronami stan faktyczny jest taki, że od kwietnia 2005 r. nie prowadziły one wspólnego gospodarstwa domowego, a w grudniu tego roku uczestnik się wyprowadził. Ustalenia te doprowadziły ostatecznie do uwzględnienia pozwu o separację, które to orzeczenie uprawomocniło się 7 lutego 2008 r., a jako takie w zakresie stanu faktycznego nie było kwestionowane. Dlatego też nie można dokonać odrębnych ustaleń od tych już poczynionych w procesie o separację w zakresie daty ustania wspólnego gospodarstwa domowego pomiędzy wnioskodawczynią i uczestnikiem, jeżeli stały się one podstawą faktyczną orzeczenia, które się uprawomocniło (art. 363 § 2 kpc, art. 365 § 1 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2013 r., sygn. akt IV CSK 624/12, opublik. w LEX nr 1353259, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2003 r., sygn. akt III CZP 97/02, opublik. w OSNC z 2003 r., nr 12, poz. 160). Dodatkowo można wskazać, że w toku tego postępowania (o separację) R. B. wyraźnie stwierdził, iż uważa, że więź gospodarcza ustała około 2004 r. /k. 300 akt I RC 327/06/, a więc jeszcze wcześniej niż ustalił Sąd Okręgowy w procesie o separację, al które to ustalenia faktyczne są wiążące. Tym bardziej więc dziwi stanowisko uczestnika w obecnym postępowaniu negujące poprzednie jego stwierdzenia.

Należy także pamiętać o ustalonym już we wcześniejszym postanowieniu sposobie rozkładu nakładów wnioskodawczyni i uczestnika na lokal mieszkalny przyznany ostatecznie wnioskodawczyni, który wskazuje, że nakłady z majątku odrębnego wnioskodawczyni na zakup i remont lokalu wynoszą 60%, z majątku odrębnego uczestnika 10%, a z majątku wspólnego 30%, a wnioskodawczyni i uczestnik traktują lokal mieszkalny jako majątek wspólny oraz, że postępowanie zostało prawomocnie umorzone co do podziału rzeczy ruchomych /k. 515/. To pozwala ustalić przy wartości lokalu jako 237 500 zł, iż majątek wspólny stanowił on w wysokości 71 250 zł.

Dlatego też całość majątku wspólnego wynosi 1 042 551,64 zł (71 250 + 55 295 + 206 662,26 + 70 139,73 + 66 393,36 + 393 765 + 162 615,79 + 16 467,10), która stanowi sumę wszystkich składników opisanych w postanowieniu Sądu Rejonowego w Gliwicach wraz ze zmianą wprowadzoną orzeczeniem Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie i koryguje się samodzielnie poprzez sumowanie wszystkich ostatecznie ustalonych wartości składników majątku wspólnego, co daje po połowie 521 275,82 zł, przy czym składniki tego majątku przekazane wnioskodawczyni wynoszą 300 262,15 zł (o 221 013,67 zł mniej), a przekazane uczestnikowi 742 289,49 zł (o 221 013,67 zł więcej), dlatego też uczestnik winien zapłacić wnioskodawczyni jako dopłatę kwotę 221 013,67 zł, ale musi być ona powiększona o połowę poniesionych przez nią nakładów w wysokości 384,85 zł (połowa nakładów), czyli do zapłaty jest łącznie kwota 221 398,52 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę należało dokonać zmiany zaskarżonego orzeczenia z apelacji uczestnika w zakresie dokonanych nakładów, a w związku z żądaniem ustalenia innej kwoty dopłaty należało zmienić pkt 4 zaskarżonego postanowienia, a ustalenia dotyczące wysokości wynagrodzenia Sąd dokonał z urzędu biorąc pod uwagę zakres zaskarżenia.

Dlatego też na podstawie art. 385 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc, art. 33 pkt 2 kro i art. 6 kc należało oddalić apelację wnioskodawczyni jako bezzasadną, a na podstawie art. 386 § 1 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc i przy zastosowaniu art. 45 § 1 i 2 kro, art. 46 kro, art. 31 § 2 ust. 1 kro i art. 212 § 1 kc zmienić zaskarżone postanowienie na skutek apelacji uczestnika oddalając ją z mocy art. 385 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc i art. 6 kc jako bezzasadną w pozostałym zakresie.

Orzekając o kosztach postępowania odwoławczego Sąd miał na uwadze zasadę wynikającą z art. 520 § 1 kpc oraz to, że uwzględnienia apelacji uczestnika dokonano w nieznacznym zakresie, a sprawa dotyczy podziału majątku wspólnego, gdzie nie było żądań związanych z ustaleniem nierównych udziałów, zaś apelacje złożyli zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnik (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2013 r., sygn. akt IV CZ 74/13, opublik. w LEX nr 1388478, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2012 r., sygn. akt V CZ 30/12, opublik. w LEX nr 1231642).

SSR (del.) Roman Troll SSO Krystyna Hadryś SSO Danuta Morys – Woźniak